Retningslinjer for gennemgang af statsstøtte til fiskeri og akvakultur

(2008/C 84/06)

1. RETSGRUNDLAG OG ANVENDELSESOMRÅDE

1.1. Disse retningslinjer gælder for hele fiskerisektoren og vedrører udnyttelse både af levende akvatiske ressourcer og akvakultur, herunder produktionsmidler og forarbejdning og afsætning af de resulterende produkter, men ikke fritids- og sportsfiskeri uden salg af fiskevarer for øje.

1.2. Ved anvendelsen af disse retningslinjer forstås ved »fiskevarer« både varer, der er fanget i havet eller indvande, og akvakulturprodukterne i artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 104/2000 af 17. december 1999 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter ([1]).

1.3. I henhold til artikel 7 i Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 af 27. juli 2006 om Den Europæiske Fiskerifond ([2]) og artikel 32 i forordning (EF) nr. 104/2000 anvendes statsstøttereglerne i EF-traktatens artikel 87-89 på produktion af og handel med fiskevarer og akvakulturprodukter.

I traktatens artikel 87, stk. 1, er det fastsat, at statsstøtte er uforenelig med fællesmarkedet, idet der dog gælder undtagelser fra dette princip, jf. artikel 87, stk. 2 og 3. Kommissionen agter at forvalte undtagelserne i fiskerisektoren ud fra disse retningslinjer.

1.4. Disse retningslinjer vedrører alle foranstaltninger, der efter traktatens artikel 87, stk. 1, betragtes som støtte, herunder foranstaltninger, der giver en eller anden form for økonomisk fordel, uanset de finansieres direkte eller indirekte over offentlige myndigheders budgetter (nationale, regionale eller lokale myndigheders budgetter) eller ved hjælp af andre statsmidler. For eksempel betragtes følgende som støtte: kapitaloverførsler, lån til nedsat rente, rentegodtgørelser, visse statskapitalandele i virksomheders kapital, støtte, der finansieres via særlige afgifter eller skattelignende afgifter, støtte, der ydes i form af statskaution for banklån, afgifts- eller skattenedsættelse eller afgifts- eller skattefritagelse, herunder hurtig afskrivning og nedsættelse af sociale bidrag.

2. FORPLIGTELSE TIL AT ANMELDE STATSSTØTTE OG FRITAGELSE FOR DENNE FORPLIGTELSE

Kommissionen minder medlemsstaterne om deres forpligtelse til i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, og artikel 2 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ([3]) at anmelde planer om at yde ny støtte til Kommissionen.

Visse foranstaltninger er dog fritaget for anmeldelsespligt, jf. betingelserne i punkt 2.1, 2.2 og 2.3.

2.1. Ifølge artikel 7, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1198/2006 gælder traktatens artikel 87, 88 og 89 ikke for tilskud fra medlemsstaterne til aktiviteter, der medfinansieres af Den Europæiske Fiskerifond, og som indgår i et operationelt program. Medlemsstaterne behøver således ikke anmelde sådanne tilskud til Kommissionen. Sådanne tilskud er ikke omfattet af disse retningslinjer.

Ifølge artikel 7, stk. 3 i forordning (EF) nr. 1198/2006 skal foranstaltninger af samme slags, hvortil medlemsstaterne yder offentlig finansiering ud over sidstnævnte forordnings bestemmelser, dog anmeldes til Kommissionen som statsstøtte. Sådanne foranstaltninger som helhed er omfattet af disse retningslinjer.

([1]) EFT L 17 af 21.1.2000, s. 22. Forordning ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.
([2]) EUT L 223 af 15.8.2006, s. 1.
([3]) EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1. Forordning ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

For at formindske den administrative byrde, som anvendelsen af artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1198/2006 kan medføre, og for at lette udbetalingen af midler fra Den Europæiske Fiskerifond er det i medlemsstaternes interesse klart at skelne mellem de tilskud, som medlemsstaterne har til hensigt at yde til medfinansiering af EF-foranstaltninger under Den Europæiske Fiskerifond, jf. artikel 7, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1198/2006, som ikke skal anmeldes, og statsstøtte, der kræver anmeldelse.

2.2. Man bør huske på, at medlemsstaterne er fritaget for at anmelde støtte i fiskerisektoren, som opfylder betingelserne i en af de forordninger, som Kommissionen har vedtaget i henhold til artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel 92 og 93 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab på visse former for horisontal statsstøtte ([1]) gældende for fiskerisektoren. Sådan støtte omfatter:

— uddannelsesstøtte, som opfylder betingelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte ([2])

— forsknings- og udviklingsstøtte, som opfylder betingelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder ([3])

— beskæftigelsesstøtte, som opfylder betingelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 af 12. december 2002 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til beskæftigelse ([4])

— støtte, der opfylder betingelserne i Kommissionens forordning om fritagelse for at anmelde visse kategorier statsstøtte, der ydes til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer

— støtte, der opfylder betingelserne i enhver forordning, der udstedes af Kommissionen i henhold til artikel 1 i forordning (EF) nr. 994/98, og som gælder for fiskerisektoren.

2.3. Kommissionen minder også om, at medlemsstaterne er fritaget for at anmelde de minimis-støtte, der opfylder betingelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 875/2007 af 24. juli 2007 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte i fiskerisektoren og om ændring af forordning (EF) nr. 1860/2004 ([5]), eller enhver fremtidig forordning, der udstedes i henhold til artikel 2 i forordning (EF) nr. 994/98, og som gælder for de minimis-støtte til fiskeriet.

3. PRINCIPPER

3.1. Sammenhæng med konkurrencepolitikken og den fælles fiskeripolitik

I fiskerisektoren som i andre økonomiske sektorer i Fællesskabet går EF-politikken for statsstøtte ud på at forhindre konkurrenceforvridning på det indre marked.

Statsstøtte til fiskerisektoren er kun berettiget, hvis støtten er i overensstemmelse med målene i konkurrencepolitikken og i den fælles fiskeripolitik.

Statsstøtte må ikke virke beskyttende: den skal fremme en rationalisering og effektivisering af produktionen og afsætningen af fiskevarer. En sådan støtte skal give varige forbedringer, så erhvervet kan udvikle sig alene på grundlag af markedsindtægter.

Der ydes ikke støtte i tilfælde, hvor EF-retten og navnlig den fælles fiskeripolitiks regler ikke overholdes. Der bør i forbindelse med støtteforanstaltningerne stilles krav om, at modtagerne i støtteperioden overholder den fælles fiskeripolitiks regler, og hvis det i nævnte periode konstateres, at støttemodtageren ikke overholder den fælles fiskeripolitiks regler, skal støtten tilbagebetales i forhold til, hvor alvorlig en overtrædelse der er tale om.

([1]) EFT L 142 af 14.5.1998, s. 1.
([2]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 1976/2006 (EUT L 368 af 23.12.2006, s. 85).
([3]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 1976/2006.
([4]) EFT L 337 af 13.12.2002, s. 3. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 1976/2006.
([5]) EUT L 193 af 25.7.2007, s. 6.

3.2. Sammenhæng med EF-støtte fra Den Europæiske Fiskerifond

Det er vigtigt at sikre sammenhæng mellem EF-politikkerne, hvad angår kontrol med statsstøtte og anvendelse af midler fra Den Europæiske Fiskerifond.

Selv om foranstaltninger er støtteberettigede under Den Europæiske Fiskerifond kan det således godt forekomme, at de kun er statsstøtteberettigede, hvis de opfylder kriterierne i forordning (EF) nr. 1198/2006, især betingelserne for støtteberettigelse og omfanget af offentlige tilskud, og forudsat de anses for at være forenelige med punkt 4 i nærværende retningslinjer.

Hvis en støtteordning eller individuel støtte ydes efter andre kriterier end ovennævnte, skal medlemsstaten godtgøre, at sådan støtte er berettiget og bydende nødvendig. Sådan støtte vil blive vurderet i hvert enkelt tilfælde.

3.3. Tilskyndelseseffekt

En støtteforanstaltning skal for at kunne anses som forenelig med fællesmarkedet indeholde et vist incitament eller kræve en vis modydelse fra støttemodtageren.

Derfor kan støtte til foranstaltninger, som støttemodtageren allerede er begyndt at gennemføre, og støtte til aktiviteter, som modtageren også ville gennemføre på normale markedsvilkår, ikke anses for at indeholde et sådant incitament og derfor ikke anses for at være forenelig med fællesmarkedet.

Dette princip gælder ikke for støtte af kompenserende art såsom kompensation for skader forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder.

3.4. Driftsstøtte

Driftsstøtte, der f.eks. øger likviditeten i støttemodtagerens virksomhed, eller som beregnes på grundlag af produceret eller afsat mængde, produktpriser, antal producerede enheder eller produktionsmidler, og som reducerer modtagerens produktionsomkostninger eller øger modtagerens indtjening, er i princippet uforenelig med fællesmarkedet.

Driftsstøtte kan kun anses for at være forenelig med fællesmarkedet, hvis den klart og tydeligt medvirker til at nå den fælles fiskeripolitiks mål.

Dette princip gælder ikke for støtte af kompenserende art såsom kompensation for skader forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder.

Statsstøtte til eksport af eller handel med fiskevarer inden eller uden for Fællesskabet er uforenelig med fællesmarkedet.

3.5. Gennemsigtighed

Af hensyn til gennemsigtigheden kan Kommissionen ikke erklære støtte for forenelig med fællesmarkedet, hvis den pågældende medlemsstat ikke har oplyst den samlede støtte pr. foranstaltning og støtteintensiteten.

I overensstemmelse med Kommissionens faste praksis bør lofterne normalt fastsættes som støtteintensitet i forhold til en række støtteberettigede omkostninger. Der kan dog tages hensyn til alle faktorer, som gør det muligt at vurdere den reelle fordel for modtageren.

Når en statsstøtteordning eller individuel støtte skal vurderes, tages der hensyn til den samlede virkning for modtageren af alle statsstøtteelementer og andre former for støtte.

3.6. Støtteordningers varighed

Støtteordningers varighed bør begrænses til højst 10 år.

Hvis en støtteordning har en varighed på over 10 år, bør den pågældende medlemsstat begrunde dette og forny sin anmeldelse senest to måneder før tiårsdagen for støtteordningens ikrafttræden.

3.7. Sammenhæng med retningslinjer for regional støtte

Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 ([1]) gælder ikke for denne sektor.

De dele af regionalstøtteordningerne, der berører fiskerisektoren, vil blive gennemgået efter nærværende retningslinjer.

4. STØTTE, SOM KAN ANSES FOR FORENELIG MED FÆLLESMARKEDET

4.1. Støtte til kategorier af foranstaltninger, der er omfattet af en gruppefritagelsesforordning

Støtte til foranstaltninger af samme slags som dem, der er nævnt i en af forordningerne omhandlet i punkt 2.2, og som skal gavne SMV'er eller andre virksomheder end SMV'er, vil blive vurderet ud fra disse retningslinjer og de kriterier, der i de pågældende forordninger er fastsat for hver kategori af foranstaltninger.

Hvis en støtteordning eller individuel støtte ydes efter andre kriterier end ovennævnte, skal medlemsstaten godtgøre, at sådan støtte er berettiget og bydende nødvendig. Sådan støtte vil blive vurderet i hvert enkelt tilfælde.

4.2. Støtte, der er omfattet af visse horisontale retningslinjer

Støtte, der er omfattet af andre retningslinjer eller forordninger eller andre instrumenter vedtaget af Kommissionen, kan anses for forenelig med fællesmarkedet, hvis den opfylder kriterierne og betingelserne i sådanne instrumenter, principperne i punkt 3 og i givet fald kriterierne og betingelserne i punkt 4.

Støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder vil blive vurderet i overensstemmelse med Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([2]). Omstruktureringsstøtte kan kun godkendes, hvis der for virksomheden eller en gruppe af virksomheder er blevet opstillet en egnet plan for nedskæring af den pågældende flådekapacitet.

4.3. Støtte til investeringer om bord på fiskerfartøjer

Støtte til udrustning og modernisering af fiskerfartøjer, der er mindst fem år gamle, kan anses for forenelig med fællesmarkedet, hvis den opfylder kravene i artikel 25, stk. 2 og 6, i forordning (EF) nr. 1198/2006, forudsat at statsstøttebeløbet udtrykt som subventionsækvivalent ikke overstiger grænserne for samlet støtte fra medlemsstaterne og Fællesskabet fastsat i samme forordnings bilag II.

Medlemsstaterne skal over for Kommissionen begrunde, hvorfor sådan støtte ikke ydes via et operationelt program medfinansieret af Den Europæiske Fiskerifond.

4.4. Støtte som kompensation for skader forårsaget af naturkatastrofer, usædvanlige begivenheder eller specifikke ugunstige vejrforhold

Ifølge traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), anses støtte som kompensation for skader forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder for forenelig med fællesmarkedet.

Når det er påvist, at der er tale om en naturkatastrofe eller en anden usædvanlig begivenhed, kan der ydes en støtte på op til 100 % som kompensation for materielle skader.

Om der er tale om en naturkatastrofe eller en usædvanlig begivenhed vurderes i hvert enkelt tilfælde under hensyntagen til de kriterier, der er afledt af Kommissionens praksis, og EF-Domstolens retspraksis ([3]).

([1]) EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13. Se punkt 8.
([2]) EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.
([3]) Se dom af 11. november 2004 i sag C-73/03, Spanien mod Kommissionen, afsnit 37, og dom af 23. februar 2006 i sag C-346/03 og C-529/03, Giuseppe Atzeni m.fl., afsnit 79.

Ikke alle ugunstige vejrforhold kan betragtes som en naturkatastrofe eller en usædvanlig begivenhed. Støtte, der kompenserer for op til 100 % af de skader, der er forårsaget af ugunstige vejrforhold, kan dog betragtes som forenelig med fællesmarkedet, jf. artikel 87, stk. 3, litra c), i traktaten, hvis omfanget af de skader, der er forårsaget af den pågældende begivenhed, udgør mindst 30 % af den pågældende virksomheds gennemsnitlige årsomsætning i de foregående tre år. Skadeomfanget skal beregnes på basis af den pågældende virksomheds omsætningsnedgang i forhold til dens gennemsnitlige omsætning i de foregående tre år. Støtte som kompensation for skader på bygninger, fartøjer eller udstyr må kun ydes, hvis skaderne skyldes ugunstige vejrforhold, som har resulteret i et produktionstab svarende til en omsætningsnedgang på mindst 30 %.

Kompensationen bør beregnes for den enkelte støttemodtager, og overkompensation bør undgås. Beløb, som modtages under en forsikringsordning, og almindelige driftsomkostninger, som ikke påhviler modtageren, skal fratrækkes. Der ydes ikke støtte for skader, der kunne være dækket af en normal forsikringsaftale, eller som er en normal økonomisk risiko. For at undgå overkompensation bør kompensationen beregnes for hver enkelt støttemodtager. Hvis der i den anmeldte ordning ikke er forudset en sådan metode, skal medlemsstaten give en klar begrundelse herfor.

Støtteforanstaltninger under dette punkt skal anmeldes til Kommissionen senest ét år efter den begivenhed, som de vedrører.

4.5. Skattelettelse og arbejdskraftrelaterede omkostninger i forbindelse med EF-fiskerfartøjer, der fisker uden for EF-farvande

For at undgå, at ejere af EF-fiskerfartøjer lader deres fiskerfartøjer registrere i tredjelande, der ikke sikrer ordentlig kontrol med deres fiskerflåde, især med hensyn til ulovlig, urapporteret og ureguleret fiskeri, kan selskabsskattelettelser for EF-fiskerfartøjer, der fisker uden for EF-farvande, og nedsættelse af sociale bidrag og indkomstskattelettelser for fiskere med hyre på sådanne fartøjer anses for forenelig med fællesmarkedet.

Støtteberettiget i forbindelse med sådanne foranstaltninger er fiskerfartøjer, der fører en medlemsstats flag, er registreret i EF-fiskerflåderegistret, udelukkende fisker efter tun eller tunlignende arter uden for EF-farvande uden for en grænse på 200 sømil fra medlemsstaternes basislinjer.

Medlemsstaten skal i sin anmeldelse give Kommissionen oplysninger, der godtgør den faktiske risiko for, at de fartøjer, der er omfattet af ordningen, afregistreres i medlemsstaterne.

I forbindelse med støtte ydet i henhold til dette punkt gælder det, at når et fartøj, hvortil støtten er ydet, afregistreres i EF-fiskerflåderegistret, skal støttemodtageren refundere den støtte, der er ydet i henhold til dette punkt i de tre år, der går forud for afregistreringen.

4.6. Støtte finansieret ved hjælp af skattelignende afgifter

Statsstøtteordninger, der finansieres ved hjælp af særlige afgifter, især skattelignende afgifter, som pålægges bestemte fiskevarer uden hensyn til deres oprindelse, kan anses for forenelige med fællesmarkedet, når støtteordningerne gælder for både indenlandske og importerede varer, og når støtten som sådan opfylder betingelserne i disse retningslinjer.

4.7. Støtte til afsætning af fiskevarer fra EF's fjernområder

For de fiskevarer, der er støtteberettigede efter artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 791/2007 af 21. maj 2007 om en ordning for godtgørelse af meromkostninger ved afsætning af visse fiskerivarer fra fjernområderne Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer, Fransk Guyana og Réunion ([1]), kan medlemsstaterne for perioden 2007-2013 yde støtte for mængder ud over dem, for hvilke der er blevet udbetalt godtgørelse i henhold til den pågældende forordning.

([1]) EUT L 176 af 6.7.2007, s. 1.

Sådan støtte kan udelukkende ydes på betingelserne i artikel 3, 4 og 5 i den pågældende forordning.

Sådan yderligere støtte må årligt ikke overstige det årlige maksimum, der er fastsat for hver medlemsstat i ovennævnte forordning.

4.8. Støtte til fiskerflåden i EF's fjernområder

For fuldt ud at nå målet i erklæring nr. 17 fra Kommissionen og Rådet vedtaget den 14. juni 2006 kan medlemsstaterne indtil den 31. december 2008 yde støtte til fartøjer bygget i overensstemmelse med betingelserne i artikel 2, punkt 4 og 5, i Rådets forordning (EF) nr. 639/2004 af 30. marts 2004 om forvaltning af fiskerflåder, der er registreret i regioner i Fællesskabets yderste periferi ([1]) og de relevante betingelser i Rådets forordning (EF) nr. 2792/1999 af 17. december 1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet ([2]).

4.9. Støtte til andre foranstaltninger

Støtte til foranstaltninger, som der ikke findes nogen relevant bestemmelse for i punkt 4.1-4.8, er i princippet ikke forenelig med fællesmarkedet.

Hvis en støtteordning eller en individuel støtteforanstaltning vedrører sådan støtte, skal medlemsstaten godtgøre, at den er i overensstemmelse med principperne i punkt 3 og især, at den klart tjener den fælles fiskeripolitiks mål.

5. PROCEDURER

Kommissionen minder om, at bestemmelserne i forordning (EF) nr. 659/1999 og Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ([3]) anvendes.

Efter artikel 2 i forordning (EF) nr. 794/2004 skal medlemsstaterne navnlig udfylde de formularer, der er fastsat i del I og del III, punkt 14, i bilag I til sidstnævnte forordning.

5.1. Årsrapport

Medlemsstaterne skal sende en årsrapport til Kommissionen, jf. artikel 6 i og bilag III C til forordning (EF) nr. 794/2004.

5.2. Forslag til passende foranstaltninger

I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 88, stk. 1, foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne ændrer deres nuværende ordninger for støtte til fiskeri og akvakultur, så de er i overensstemmelse med nærværende retningslinjer, senest den 1. september 2008.

Medlemsstaterne opfordres til senest den 1. juni 2008 skriftligt at bekræfte, at de godkender disse forslag til passende foranstaltninger.

Hvis en medlemsstat ikke inden dette tidspunkt skriftligt har bekræftet sin godkendelse, antager Kommissionen, at den pågældende medlemsstat har godkendt forslagene, medmindre den skriftligt giver direkte udtryk for det modsatte.

Hvis en medlemsstat ikke har godkendt disse forslag helt eller delvist ved udløbet af denne frist, handler Kommissionen i overensstemmelse med artikel 19, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999.

5.3. Ansøgningsdato

Kommissionen anvender fra den 1. april 2008 disse retningslinjer på al statsstøtte, som anmeldes eller påtænkes anvendt fra sidstnævnte data.

([1]) EUT L 102 af 7.4.2004, s. 9. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 1646/2006 (EUT L 309 af 9.11.2006, s. 1).
([2]) EFT L 337 af 30.12.1999, s. 10. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 485/2005 (EUT L 81 af 30.3.2005, s. 1).
([3]) EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 1935/2006 (EUT L 407 af 30.12.2006, s. 1).

Ulovlig støtte i betydningen i artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999, vurderes efter de retningslinjer, som var gældende på det tidspunkt, hvor den forvaltningsakt, hvorved støtten blev indført, trådte i kraft.

Henvisninger i disse retningslinjer til EF-forordninger eller Kommissionens retningslinjer eller andre instrumenter vedtaget af Kommissionen skal også betragtes som henvisninger til eventuelle ændringer heraf, der foretages efter datoen for disse retningslinjers vedtagelse.